

Prof. dr hab. Arkadiusz Żukowski
Instytut Nauk Politycznych
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
w Olsztynie

Ocena
dorobku naukowego i osiągnięcia naukowego
pt. „Polityczny wymiar dziennikarstwa śledczego jako instrument
nieformalnej kontroli nad instytucjami władzy”
Pana dr. Wojciecha Adamczyka
Kandydata w postępowaniu habilitacyjnym

Pan dr Wojciech Adamczyk uzyskał magisterium z politologii w 1994 roku w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM w Poznaniu przygotowując pracę magisterską pt. „Reglamentacja wolności prasy w Polsce w latach 1989-1993” (promotor prof. Jacek Sobczak). Po 4-letnich studiach doktoranckich obronił rozprawę doktorską pt. „Rola mass mediów w kształtowaniu systemu demokracji w Polsce w latach 1989-1995” (promotor prof. Marcei Kosman) i został zatrudniony jako adiunkt w Zakładzie Dziennikarstwa tegoż Instytutu (od 2008 roku Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM w Poznaniu).

* * *

Począwszy od magisterium zainteresowania badawcze Pana dr. W. Adamczyka ogniskują się przede wszystkim wokół problematyki mediów i ich oddziaływania na politykę. Początkowo dotyczyło to ich wpływu na transformację systemu politycznego, a także przemian oraz ich relacji komunikacyjnych z otoczeniem. Następnie z dużym powodzeniem zajął się problematyką dziennikarstwa śledczego i jego oddziaływaniem na politykę i polityków oraz instytucje polityczne, m.in. poprzez wpływ na procesy polityczne, zmiany legislacyjne, administracyjne i personalne. Badania z tego zakresu wpisują się w sferę komunikowania politycznego oraz dziennikarstwa politycznego.

Jako osiągnięcie naukowe Habilitant zgłosił monotematyczny cykl 22 publikacji pt. „Polityczny wymiar dziennikarstwa śledczego jako instrument nieformalnej kontroli nad

instytucjami władzy”, z czego 1 stanowi autorską monografię, zaś pozostałe to artykuły w czasopiśmie (11) i rozdziały w pracach zbiorowych (10). Zostały one przygotowane w języku polskim (19) i w języku angielskim (3) w latach 1999-2016. Należy *ad hoc* stwierdzić, iż monotematyczny cykl publikacji stanowi logiczną całość oraz znaczące rozwinięcie wcześniejszych zainteresowań badawczych Habilitanta (praca magisterska oraz rozprawa doktorska).

Cele badawcze tego cyklu publikacji zostały precyzyjnie określone i koncentrują się na wpływie dziennikarstwa śledczego na świat polityki, a zwłaszcza jego skutków i efektów, zarówno w kontekście instytucji politycznych (nawet szerzej systemu politycznego i jego przemian), jak i społeczeństwa (opinii publicznej).

Habilitant postawił 3 główne, a przy tym dojrzałe pytania badawcze: 1. W jaki sposób i w jakim stopniu śledztwa dziennikarskie warunkują zmiany w obszarze polityki oraz działalności instytucji politycznych i polityków?; 2. Dlaczego część publikacji śledczych nie wywołuje oczekiwanych zmian w działaniach polityków i instytucji politycznych?; 3. Jak dziennikarstwo śledcze adaptuje się pod kątem metod działania i formuły organizacyjnej do zmieniających się okoliczności, w szczególności globalizacji polityki oraz przestępczości?. Po analizie treści publikacji z tego cyklu należy stwierdzić, że Habilitant w dużym stopniu uzyskał na te pytania badawcze konkretne odpowiedzi.

W procesie badawczym Habilitant wykorzystuje adekwatne dla nauk społecznych i humanistycznych metody i techniki badawcze. Pierwszorzędne znaczenie miała metoda mikrosystemowa i metoda decyzyjna, a następnie metoda komparatystyczna. Zdecydowanie przeważa analiza jakościowa, co przy takiej problematyce badawczej jest jak najbardziej właściwe.

Na wysoką ocenę zasługują kompetencje terminologiczne Habilitanta począwszy od doprecyzowania samego pojęcia „dziennikarstwa śledczego” (udane próby definiowania jego wieloaspektowych znaczeń). Ta sama ocena dotyczy definiowania terminów anglojęzycznych związanych z dziennikarstwem śledczym jak m.in.: *muckraking*, *enterprises journalism*, *adversarial journalism*, *advocacy journalism*, *public service journalism*, *exposé reporting*, *outrage journalism*, *enterprise journalism*, *gatemania*, *entrapment journalism*, *sting operation*, *deep throat*, *zippergate*, *undercover reporting*, *leak*, *scandal*. Kolejnym pozytywem jest aplikowanie tych terminów do analizy konkretnych studiów przypadku, w szczególności w analizie metod prowadzenia śledztw dziennikarskich. Jego kompetencje terminologiczne widoczne są także np. przy definiowaniu terminu „fakt prasowy”.

Interesująco poznawczo prezentują się celnie zdiagnozowane korelacje pomiędzy wynikami śledztw dziennikarskich a wywołanymi przez nie kryzysami politycznymi, zagadnienie skandalu politycznego i motywów jego ujawniania oraz proces instytucjonalizacji dziennikarstwa śledczego, w tym tworzenie międzynarodowych zespołów, tzw. I-Teamów.

Z powyższego zakresu tematycznego publikacje zawierały, oprócz syntetycznej genezy, cenne opisy różnych odmian dziennikarstwa śledczego, zarówno w warstwie teoretycznej jak i praktycznej w USA¹. Uzupełnieniem tych badań było uwzględnienie roli kobiet w amerykańskim dziennikarstwie śledczym² oraz kwestie dywagacji – informacja a prawda w tymże dziennikarstwie³.

Najobszerniejszym, a zarazem stanowiącym „kręgosłup” tego cyklu publikacji jest monografia pt. „Amerykańskie archetypy dziennikarstwa śledczego” (Poznań 2008, ss. 146). Walorem jej są nakreślone z dużym znanstwem kwestie definicyjne oraz ogólna charakterystyka dziennikarstwa śledczego. Pod względem teoretycznym słusznie przywołano warianty skróconego i skokowego modelu muckrakingu. Niewątpliwą zaletą monografii jest kontekstowe ukazanie zależności między światem mediów i polityki oparte na konkretnych i licznych przykładach zaistniałych afer ujawnionych przez dziennikarzy śledczych w USA. W przykładach Autor sięga do początków dziennikarstwa śledczego nie tylko w USA (Benjamin Harris), ale i Anglii (np. wiek XVII). Ukazując najważniejsze śledztwa dziennikarskie stosuje On szczegółowe kalendaria, które „krok po kroku” ukazują nie tylko rozwój sytuacji, ale również stosowane metody i techniki śledcze oraz ich konsekwencje dla osób czy instytucji zamieszanych w daną aferę. Posłużył się On ciekawymi teoretycznie i praktycznie studiami przypadków, badając relacje pomiędzy dziennikarstwem śledczym a polityką (afery Tweeda, afery Pentagon Papers i afery Watergate) oraz dziennikarstwem śledczym a światem biznesu (Standard Oil, „Jungle”, operacja „Bar Mirage” i Food Lion). Tak więc, nie ograniczył się tylko do najbardziej znanych afer jakie miały miejsce w USA. Ponadto zajął się stosunkowo nowym zjawiskiem, jakim jest instytucjonalizacja dziennikarstwa śledczego.

¹ M.in. W. Adamczyk, Początki dziennikarstwa śledczego w USA (od Benjamina Harrisa do ery muckrakerów), w: Prasa dawna i współczesna, red. B. Kosmanowa, t. 5, Poznań 2004, s. 183-194; Idem, Ujawnianie korupcji i nadużyć władzy w działalności amerykańskich muckrakerów, w: Dziennikarstwo śledcze. Teoria i praktyka w Polsce, Europie i Stanach Zjednoczonych, red. M. Palczewski, M. Worsowicz, Łódź 2006, s. 13-31.

² W. Adamczyk, Women investigative reporters as an icons of U.S. journalism, w: Some issues on women in political, media and social-economic space, red. I. Andruszkiewicz, A. Balczyńska-Kosman, Poznań 2012, s. 87-99; Idem, Killed in action: female investigative reporters, war correspondents and local journalists and the risk of death or being victim of violence, „Środkowoeuropejskie Studia Polityczne” 2014, nr 3, s. 77-95.

³ W. Adamczyk, Informacja a prawda w dziennikarstwie śledczym, „Przegląd Politologiczny” 2004, nr 2, s. 127-138.

Monografia jest solidnie osadzona na podbudowie politologicznej i medioznawczej, ale co jest cenne. uwzględnia również kontekst historyczny, czyli umiejscawia analizowane zdarzenia w czasie i przestrzeni uwzględniając specyfikę danej afery również od tego w jakim przedziale czasowym i warunkach społecznych miała ona miejsce (np. wiek XIX i niewolnicza praca dzieci, znęcanie się nad kobietami chorymi psychicznie w szpitalach psychiatrycznych, ale w kontekście specyfiki danej epoki i rządzących nią praw). Dopełnieniem są wątki prawne.

Wykorzystane źródła i literatura przedmiotu, przede wszystkim anglojęzyczna (głównie zasoby internetowe) mogą stanowić na gruncie polskim użyteczny przewodnik bibliograficzny po amerykańskim dziennikarstwie śledczym.

Uwaga dotyczy zakończenia tej monografii, gdyż jest zbyt krótkie i nie stanowi wyczerpującego podsumowania. Brakuje wyraźnie sformułowanych wniosków, które stanowiłyby „klamrę zamykającą” całość przedstawionej i analizowanej problematyki, zwłaszcza, że duża część treści, odnosi się do zdarzeń, które miały miejsce na tyle dawno, że można pokusić się o nawet daleko idące konkluzje.

Powiązanie problematyki dziennikarstwa śledczego i świata polityki zaowocowało kilkoma innymi oryginalnymi publikacjami, ogniskującymi się wokół kwestii potencjalnego i rzeczywistego wpływu dziennikarstwa śledczego na bieżącą politykę⁴. Tematyka ta dotyczyła także oddziaływań dziennikarstwa śledczego i interwencyjnego na władzę lokalną w USA i Polsce⁵. Szczególnie pomocnym było w tym zakresie odwołanie się do modelu muckrakingu oraz połączenie paradygmatu cybernetycznego i funkcjonalnego, co w procesie badawczym skutkowało wyodrębnieniem 3 efektów dziennikarstwa śledczego w sferze publicznej: rezultaty opiniotawcze, rezultaty indywidualne i faktyczne reformy (zmiany administracyjne, legislacyjne i kontrolne).

Przekonywująco ukazano wpływ dziennikarstwa śledczego na instytucje władzy w kontekście skandalu politycznego. Zagadnienie to słusznie sytuowane jest w powiązaniu ze

⁴ W. Adamczyk, Demaskatorska rola mediów, w: W. Adamczyk, Media masowe w procesie budowania demokracji w Polsce (1989-1995), Poznań 1999, s. 141-152; Idem, Dziennikarstwo śledcze a kryzysy polityczne, w: Media a polityka, red. A. Barański et al., Łódź 2007, s. 271-286.

⁵ W. Adamczyk, On any topic? Topics of publications of investigative journalism and journalistic intervention in the local press (on the examples of Poland and the USA), „Przegląd Politologiczny” 2015, nr 3, s. 119-137; Idem, Skuteczna antypromocja? Śledztwo dziennikarskie i materiały interwencyjne a wizerunek władz lokalnych, „Media-Kultura-Społeczeństwo” Łódź 2014-2015, nr 9-10.

zjawiskiem mediatyzacji polityki i tabloidyzacji śledztw dziennikarskich, co w konsekwencji prowadzi do zjawiska gatemanii (tzw. syndrom skandalu)⁶.

Rozwinięciem wspomnianych wyżej badań było zagadnienie metod stosowanych przez dziennikarzy śledczych w celu zdobycia i weryfikacji informacji poufnych, a nawet tajnych⁷. Koniecznym było tutaj odwołanie się do kwestii etycznych, moralnych i aksjologicznych, w tym przepisów deontologii dziennikarskiej. Pokuszono się również o interesujące wątki prognostyczne⁸. Za wartościowe należy także uznać analizy porównawcze (amerykańska teoria i praktyka a polska rzeczywistość dziennikarstwa śledczego)⁹.

Wartościowe opracowania Habilitant przygotował z zakresu zmian formuł organizacyjnych oraz metod dziennikarstwa śledczego w kontekście globalizacji (tworzenie się ponadnarodowych/międzynarodowych zespołów dziennikarzy śledczych)¹⁰. Na podkreślenie zasługuje kompleksowe ujęcie tematu oraz uchwycenie istotnych zmian w strukturach organizacyjnych dziennikarstwa śledczego, co wpływało na poziom skuteczności ich działań. Ponadto warte odnotowania są także obecne w tych publikacjach aspekty predykcyjne.

* * *

Oprócz publikacji zgłoszonych jako osiągnięcia naukowe (art. 16 ust. 2 ustawy) Habilitant jest autorem 22(21) publikacji, w tym: 1 monografii podoktorskiej, 15 rozdziałów w pracach zbiorowych, 5 artykułów w czasopismach naukowych. W dorobku Habilitanta

⁶ W. Adamczyk, Skandal na pierwszej stronie. Sensacyjność jako element oceny wiarygodności śledztw dziennikarskich, w: O dziennikarstwie śledczym. Normy, zagrożenia, perspektywy, red. M. Palczewski, M. Worsowicz, Łódź 2009, s. 27-48; Idem, W oparach skandalu: śledztwa dziennikarskie i ich rola w polityce, „Tematy z Szewskiej” Wrocław 2011, nr 2, s. 53-60; Idem, „Gatemanii” jako przykład tabloidyzacji śledztw dziennikarskich, „Środkowoeuropejskie Studia Polityczne” 2012, nr 1, s. 233-261.

⁷ Wśród nie wymienianych wcześniej publikacji z tego zakresu należy wskazać na następujące pozycje: W. Adamczyk, W poszukiwaniu tożsamości Deep Throat – ochrona informatorów śledztw na przykładzie afery Watergate, „Media-Kultura-Społeczeństwo” Łódź 2007, nr 2, s. 19-32; Idem, Skuteczność dziennikarskich śledztw prowadzonych metodą „undercover” (na przykładzie operacji „Bar Mirage”), w: Media dawne i współczesne, red. B. Kosmanowa, Poznań 2007, s. 145-154.

⁸ W. Adamczyk, Rola undercover journalism w demaskowaniu zagrożeń demokracji. Tradycja i perspektywy, „Przegląd Politologiczny” 2007, nr 2, s. 137-155.

⁹ W. Adamczyk, Rzecz o kontynuacji; amerykańskie wzorce investigative reporting w praktyce polskich reporterów śledczych, w: News i dziennikarstwo śledcze wobec wyzwań XXI wieku, red. M. Palczewski, M. Worsowicz, Łódź 2010, s. 113-137.

¹⁰ W szczególności należy wspomnieć o następujących publikacjach: W. Adamczyk, Dziennikarstwo śledcze w świecie – status, instytucjonalizacja, przyszłość, w: Polubić dziennikarstwo, red. S. Zakrzewski, Poznań 2009, s. 61-84; Idem, Dziennikarstwo śledcze w formule non-profit: ryzykowny eksperyment czy naturalna alternatywa?, „Przegląd Politologiczny” 2014, nr 2, s. 93-110; Idem, Dziedzictwo IRE: współczesny model samoorganizacji dziennikarzy śledczych na świecie, „Przegląd Politologiczny” 2015, nr 1, s. 173-186; Idem, Od indywidualizmu

brakuje redakcji/współredakcji prac zbiorowych (choć był On sekretarzem komitetu redakcyjnego 1 jubileuszowej publikacji)¹¹ czy opracowań dydaktycznych (podręcznik bądź skrypt).

Oprócz znaczącego dorobku naukowego w zakresie dziennikarstwa śledczego Habilitant swoje zainteresowania badawcze kierował ku funkcjonowaniu mass mediów w Polsce w okresie transformacji systemowej.

Na wysoką ocenę w tym zakresie zasługuje monografia pt. „Media masowe w procesie budowania demokracji w Polsce” (Poznań 1999, ss. 259), a zwłaszcza jej warstwa merytoryczna dotycząca wpływu zmian w sferze polityki i ekonomii na funkcjonowanie mass mediów oraz roli jaką one odgrywały w procesie transformacji w Polsce. Autor celnie wskazał na cele oraz funkcje mass mediów jakie mają spełniać w nowym systemie demokratycznym. Analitycznie odniósł te założenia do Polski. W sposób obszerny, skrupulatny i dogłębny ukazuje nie tylko aspekty zmian polityczno-prawnych funkcjonowania mass mediów w Polsce w dobie transformacji, ale również odnosi się do takich zagadnień działania mediów jak: propagatorska i demaskatorska rola mediów, ich rola w wyborach, nowe formy ograniczenia wolności mediów po likwidacji cenzury prewencyjnej (tajemnica: państwowa, służbowa, dziennikarska), nowy model Telewizji Polskiej czy konsekwencje wynikające z wykupywania polskich mass mediów przez kapitał zagraniczny. Na podkreślenie zasługują wartościowe rozstrzygnięcia terminologiczne (m.in. posługiwanie się kategorią „tranzycji systemowej”). Z drugiej strony, Autor na określenie „mass mediów/mediów masowych” kilkakrotnie stosuje węższy termin „prasa”. Monografia została bardzo dobrze przygotowana pod względem formalnym (m.in. przypisy). Bibliografia zawiera wyczerpującą i na ówczesny czas aktualną literaturę przedmiotu, przede wszystkim polskojęzyczną, co wynika ze specyfiki tematu. Monografia została napisana jasnym, przejrzystym językiem, pozwalającym na płynne przechodzenie od kwestii teoretycznych do opisu i eksplanacji kontekstu społecznego i politycznego zachodzącej w Polsce transformacji.

Analiza problemu oparta na dwóch przenikających się płaszczyznach: politologicznej i medioznawczej, w oparciu o dane statystyczne, cytaty, odniesienia do aktów prawnych oraz konkretnych wydarzeń politycznych i medialnych. Podsumowując, monografia stanowi udane

do zespołowości: I-Teamy jako element ewolucji w sposobie prowadzenia dochodzeń przez reporterów śledczych, „Przegląd Politologiczny” 2016, nr 1.

¹¹ Tytuł tej publikacji jest nieco inny, nie „Przeszłość odległa i bliska. Księga Pamiątkowa z okazji 60. urodzin prof. Marcelego Kosmana” (Poznań 2000), a „Przeszłość odległa i bliska. Marcelemu Kosmanowi w sześćdziesiątą rocznicę urodzin”, kom. red. K. Robakowski [przewodniczący] et al., Poznań 2000).

przedsięwzięcie naukowe ukazujące związki mass mediów z polityką i ich znaczenie w demokratyzowaniu systemu politycznego.

Zainteresowania tematyką prasy lokalnej i regionalnej w Polsce skutkowały kilkoma tekstami (5 artykułów), które oprócz bogatej warstwy faktograficznej obfitowały w celne konkluzje dotyczące relacji tej prasy z władzami samorządowymi.

Innym polem badawczym Habilitanta, nieustannie aktualnym, jest kwestia wolności informacji i wolności prasy w Polsce po 1989 roku (5 tekstów). Trzeba podkreślić, iż w tej „delikatnej” materii wykazał się On nie tylko dużą kompetencją prawnopolitologiczną, ale również obiektywizmem badawczym i dystansem poznawczym.

Ważne miejsce w badaniach Habilitanta zajmuje analiza warsztatu i etyki pracy współczesnego dziennikarza (9 artykułów). Publikacje z tego zakresu są ważnym głosem w dyskursie naukowym nad wiarygodnością czy obiektywizmem mediów w dobie ich tabloidyzacji.

Odnotować należy również publikacje Habilitanta dotyczące funkcjonowania amerykańskich mass mediów, a zwłaszcza globalnych koncernów medialnych.

* * *

W dorobku Habilitanta brakuje opublikowanych drukiem recenzji czy recenzji projektów międzynarodowych i krajowych. Tym niemniej Habilitant recenzował 3 artykuły dla czasopisma „e-Politikon”. Zachęcałbym Go do przygotowywania do druku recenzji monografii czy prac zbiorowych angielskojęzycznych z zakresu dziennikarstwa śledczego, z którego Habilitant ma znaczące kompetencje merytoryczne.

Habilitant publikował przede wszystkim w cenionych i uznanych w kraju, a także za granicą czasopismach macierzystego Wydziału „Przegląd Politologiczny” i „Środkoeuropejskie Studia Polityczne”. Za cenne należy uznać artykuły wydane w „Studiach Medioznawczych” (Instytut Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego). Podobna opinia dotyczy większości rozdziałów w pracach zbiorowych. Na wyróżnienie zasługują 2 monografie autorskie. Podsumowując i odnosząc się do wartości merytorycznej publikacji z cyklu monotematycznego oraz pozostałych należy je uznać za oryginalne prace naukowe, które posiadają odpowiednią podbudowę teoretyczno-metodologiczną. Widać w nich umiejętności analityczne i syntetyzujące Habilitanta oraz znajomość badanej problematyki. Część publikacji zawiera wartościowe analizy komparatystyczne (w obrębie amerykańskiej rzeczywistości dziennikarsko-politycznej czy w porównywaniu Polski z tą

rzeczywistością). Prezentowana jest w nich nie tylko bogata warstwa faktograficzna, ale ważne miejsce zajmuje eksplanacja. Niejednokrotnie są też odniesienia do predykcji.

Habilitant powinien zadbać w przyszłości o zamieszczanie swoich publikacji w tych czasopiśmie zagranicznych, które uwzględniają bazy: Journal Citation Reports, Web of Science, Publish or Perish, zwłaszcza z problematyki dziennikarstwa śledczego w Polsce.

* * *

Pozytywnie należy ocenić prezentację przez Habilitanta wyników badań na konferencjach i sympozjach naukowych w Polsce. Po doktoracie (1998) wygłosił On 23 referaty, przede wszystkim na konferencjach organizowanych przez macierzysty Wydział, a także uczelnie niepubliczne Poznania i Łodzi. Wziął także bierny udział w 2 konferencjach (Wrocław i Poznań). Szkoda, że Habilitant nie uczestniczył w konferencjach organizowanych przez najsilniejsze ośrodki medioznawcze w Polsce, tj. Uniwersytet Warszawski i Uniwersytet Jagielloński. Szkoda też, że nie uczestniczył On w najważniejszych wydarzeniach w krajowym życiu politologicznym jakim są kongresy (I Ogólnopolski Kongres Politologii – Warszawa 2009, II Ogólnopolski Kongres Politologii – Poznań 2012, III Ogólnopolski Kongres Politologii – Kraków 2015).

Pozytywem jest natomiast fakt zapraszania Habilitanta na konferencje z proszonym referatem. W sumie było 5 takich przypadków, co w odniesieniu do doktora jest liczbą znaczącą. Odnotować należy także fakt przewodniczenia komitetom organizacyjnym 3 konferencji (WNPiDz UAM Poznań - 2013, 2014, 2015).

W dorobku brakuje jednak wystąpień na konferencjach i kongresach za granicą oraz co jest pożądane odbycia tam staży naukowych. Ta sama konstatacja dotyczy uczestnictwa Habilitanta w zagranicznych grantach badawczych.

Habilitant zadeklarował udział w 4 projektach badawczych: media lokalne w Wielkopolsce; dziennikarstwo śledcze; aktywność i pozycja kobiet z życia publicznym; zagadnienie skandalu. Warto byłoby podać tytuły tych projektów badawczych i ich specyfikację. Dwa lub jeden z nich bardziej wyglądają na inicjatywy czy przedsięwzięcia konferencyjne i wydawnicze niż *stricte* projekty badawcze. Tym niemniej warto podkreślić, że zaowocowały one referatami oraz wartościowymi publikacjami, w szczególności na wyróżnienie zasługuje udział w międzynarodowym przedsięwzięciu Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Wrocławskiego (2011).

Aktywność w krajowych stowarzyszeniach naukowych można uznać za bardzo umiarkowaną (jedynie członkostwo od kilku lat w Polskim Towarzystwie Komunikacji Społecznej bez informacji o aktywności w tym stowarzyszeniu).

Poza tym w aktywności naukowo-organizacyjnej Habilitanta brakuje prób zaangażowania się w międzynarodowe (zagraniczne) stowarzyszenia naukowe, fora i konsorcja, redakcje, rady programowe, a przecież, ze względu na badaną problematykę, Habilitant zna język angielski – współczesną *lingua franca* nauki.

Zachęcałbym Habilitanta do członkostwa w komitetach badawczych światowej organizacji politologów – International Political Science Association, np. Research Committee 17 – Comparative Public Opinion czy Research Committee 22 – Political Communication.

Reasumując, współpraca międzynarodowa Habilitanta stanowi najśłabszy element w Jego dorobku, zarówno pod względem formalnym, jak i nieformalnym.

Z kolei należy pochwalić Habilitanta za aktywność dotyczącą składania wniosków grantowych: „Analiza rodzajowo-typologiczna mediów lokalnych w Wielkopolsce po 1989 roku” (kierownik projektu – 2013); „Analiza uwarunkowań funkcjonowania dziennikarstwa śledczego w Polsce w latach 1989-2014” (kierownik projektu – 2014). Tematy tych projektów badawczych brzmią interesująco poznawczo.

W aktywności organizacyjnej Habilitanta należy wymienić wykonywanie nieprzerwanie od 1998 roku funkcji kierownika Podyplomowego Studium Dziennikarstwa UWM oraz pełnomocnika Dziekana WNPiDz UAM ds. dziennikarskich praktyk zawodowych. Udzielał się jako egzaminator w komisjach rekrutacyjnych. Z funkcji kierowniczych pełnił funkcję kierownika Pracowni Praktyki Dziennikarskiej (w latach 2005-2012).

* * *

Habilitant zajęcia dydaktyczne prowadzi w miejscu podstawowego zatrudnienia, tj. na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM w Poznaniu. Poza tym pracował jako dydaktyk w Wyższej Szkole Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu (lata 1998-2011) oraz w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej w Poznaniu (lata 2011-2012).

Habilitant prowadzi zajęcia z problematyki, przede wszystkim którą bada, co należy uznać za istotny pozytywny (m.in. przedmioty: Prasoznawstwo, Dziennikarskie źródła informacji, Współczesne instytucje polityczne, Przemiany polskiego systemu politycznego).

Posiada On doświadczenie w promowaniu prac dyplomowych (opiekun 54 prac licencjackich). Brak jest danych o recenzowaniu prac dyplomowych.

W zakresie popularyzacji nauki należy wymienić kilkakrotne członkostwo w komisji konkursowej w ramach akcji „Indeks za talent”, wykłady dla młodzieży licealnej (2009) oraz organizację Konkursu Wiedzy o Unii Europejskiej (2008). Jak na 18 lat okresu po doktoracie tę formę aktywności Habilitanta należy ocenić jako umiarkowaną.

Wśród nagród i wyróżnień Habilitant otrzymał nagrodę indywidualną III stopnia J.M. Rektora UAM (2009) oraz dwie nagrody Dziekana WNPiDz UAM (2012, 2014).

* * *

Należy pochwalić Habilitanta za staranne przygotowanie dokumentacji.

* * *

Habilitant zajął się nośną poznawczo i trudną badawczo problematyką. W Jego dorobku za szczególnie cenną należy uznać dogłębną charakterystykę i eksplanację problematyki dziennikarstwa śledczego i jego wpływ na świat polityki. Celnie umiejscowiono i dogłębnie zanalizowano genezę dziennikarstwa śledczego oraz proces jego kształtowania się, współczesnej ewolucji, a także przyszłych trendów rozwoju. W różnych kontekstach trafnie uwypuklono kontrolną rolę dziennikarstwa śledczego wobec polityków i instytucji politycznych. Problematyka ta prezentowana i interpretowana jest wieloaspektowo, i w koniecznym ujęciu komparatystycznym. Ma ona właściwą podbudowę teoretyczną i metodologiczną. Przyjęte założenia badawcze były konsekwentnie realizowane, a wyniki badań są przekonujące.

Wkładem Habilitanta są także kwestie definicyjne dotyczące podstawowych pojęć i kategorii badawczych, zwłaszcza z zakresu dziennikarstwa śledczego. Dokonał On usystematyzowania wiedzy na temat tego dziennikarstwa.

Na gruncie polskim w zakresie dziennikarstwa śledczego należy do prekursorów tej problematyki. Dorobek naukowy sytuuje Go jako nie tylko doświadczonego badacza, ale też eksperta.

Dorobek naukowy Habilitanta, pod względem jakościowym i ilościowym należy ocenić pozytywnie.

* * *

Reasumując stwierdzam, że dorobek Pana dr. Wojciecha Adamczyka spełnia ustawowe kryteria osiągnięć naukowowo-badawczych do uzyskania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce. W związku z powyższym wnioskuję o dopuszczenie Pana dr. W. Adamczyka do dalszego procedowania w postępowaniu habilitacyjnym.

/prof. dr hab. Arkadiusz Żukowski/

Olsztyn, 2.07.2016 r.